

METODOLOŠKO POJASNILO

Melita Seljak, Nuška Brnot, Mojca Zidar

DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Delovno aktivno prebivalstvo, mesečno (Prva objava)
- Strukturni podatki o delovno aktivnem prebivalstvu, letno (Prva objava)
- Delovne migracije, letno (Prva objava)
- Invalidska podjetja, Slovenija, letno (Prva objava)

Q

Julij 2023

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	8
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	11
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	11
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	13

1 NAMEN

Namen objav je prikazati podatke o številu in sestavi delovno aktivnega prebivalstva ter o njihovih spremembah v številu in sestavi. Med glavne statistike spada število delovno aktivnega prebivalstva. Namen objave strukturnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu je prikaz podatkov o njihovih značilnostih.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Pravilnik o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 55/19)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je delovno aktivna oseba, ki dela na območju Slovenije.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja je delovno aktivna oseba, ki dela na območju Slovenije. To so zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane. Objavljeni podatki opisujejo enoto z vidika aktivnosti, spola, starostne skupine, zaposlitvenega statusa, državljanstva, poklica, izobrazbe, področja dejavnosti, teritorialne enote ter delovne migracije iz kraja prebivališča v kraj dela.

Kmetje praviloma ne odhajajo (migrirajo) na delo v drugo občino, zato so iz podatkov o delovnih migracijah izvzeti.

Registrski podatki so v raziskovanje zajeti v celoti (popolno zajetje podatkov).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo mesečno.

SURS podatke pridobi iz administrativnih virov.

Glavni podatkovni vir za dopolnjevanje podatkov je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). Ta vsebuje podatke iz prijav v obvezna

socialna zavarovanja, o spremembah med zavarovanjem in odjavah oz. podatke s t. i. obrazcev M (M-1, M-3, M-2). Te podatke zbira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in jih sporoča SURS-u. Vir podatkov za SRDAP so tudi: Centralni register prebivalstva (eCRP), Poslovni register Slovenije (PRS), Statistični poslovni register Slovenije (SPRS), Informacijski sistem za posredovanje in analizo podatkov o plačah, drugih izplačilih in številu zaposlenih v javnem sektorju (ISPAP) ter nekateri drugi viri Statističnega urada.

Od 1. 1. 2020 se h kmetom, vključenim v obvezna socialna zavarovanja, dodajajo še nosilci družinske kmetije iz Statističnega registra kmetijskih gospodarstev (SRKG) in njihovi družinski člani iz raziskovanja Socialno-ekonomske značilnosti prebivalstva in selivcev (SEL-SOC), vendar pod pogojem, da je kmečko gospodarstvo primerne velikosti oziroma da oseba na opazovano časovno točko (zadnji dan v mesecu) nima nobene druge zaposlitve (in tako ni vključena v SRDAP) in da ni starejša od 70 let. Prag za določitev velikosti družinske kmetije je vsaj 9 glav živine ali 500 arov obdelovalne površine.

Glavni vir podatkov o invalidskih podjetjih v Sloveniji je Register invalidskih podjetij, ki ga vodi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Register invalidskih podjetij je objavljen na spletni strani: <https://podatki.gov.si/dataset/register-invalidskih-podjetij>.

6 DEFINICIJE

Delovno aktivno prebivalstvo sestavljajo zaposlene in samozaposlene osebe, ki delajo na območju Slovenije. Upoštevajo se zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, ne glede na to, ali imajo zaposlitev s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, krajšim od polnega, tudi tiste, ki so na porodniškem dopustu, dopustu za nego ali varstvo otroka ali so odsotne z dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege ožjega družinskega člana.

Ne upoštevajo pa se osebe, ki delajo po podjemnih pogodbah (pogodbi o delu) in avtorskih pogodbah, osebe, ki opravljajo študentsko delo, osebe, ki opravljajo delo za neposredno plačilo, pomagajoči družinski člani, osebe, zaposlene pri delodajalcih s sedežem v Republiki Sloveniji in napotene na delo ali na strokovno izobraževanje v tujino (osebe, zaposlene pri slovenskih predstavništvih, na gradbiščih v tujini ipd.), ter državljani Republike Slovenije, ki so zaposleni pri tujih delodajalcih v tujini (npr. v sosednjih državah).

Zaposlene osebe so osebe, ki so v delovnem razmerju:

- **pri pravnih osebah** (podjetjih, družbah, zavodih, drugih organizacijah) ali pri podružnicah tujih podjetij; izvoljeni ali imenovani nosilci javne ali družbene funkcije; vojaki prostovoljci ter lastniki podjetij, ki so poslovodne osebe in niso zavarovani iz drugega naslova;
- **pri fizičnih osebah**, to je pri samostojnih podjetnikih posameznikih, pri osebah, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic, ali pri osebah, ki uporabljajo dopolnilno delo drugih ljudi.

Samozaposlene osebe so:

- fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko ali pridobitno dejavnost (samostojni podjetniki posamezniki);
- osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic (odvetniki, samostojni raziskovalci, duhovniki ipd.), in rejnice;
- kmetje.

Dejavnost delovno aktivnih oseb je prikazana po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 (SKD 2008); ta je usklajena z mednarodno klasifikacijo NACE rev. 2. Določa se na podlagi dejavnosti enote v sestavi poslovnega subjekta, pri katerem oseba dela, vpisane v Statistični poslovni register. Poslovanje poslovnih subjektov se spremlja po njihovi glavni dejavnosti. To je dejavnost, ki je kot glavna dejavnost posameznega poslovnega subjekta določena v Statističnem poslovnem registru za statistični namen oz. statistično in se v posameznih primerih razlikuje od tiste, za katero je poslovni subjekt registriran in ki je določena v Poslovnem registru Slovenije pri AJPES. Glavna dejavnost poslovnega subjekta se določa statistično pri pomembnejših enotah, in sicer tistih, pri katerih je iz obstoječih statističnih podatkov razvidno, da bi bila njihova razvrstitev po teh podatkih drugačna, kot je glede na registrirano dejavnost. Podatki o delovno aktivnih osebah se prikazujejo in objavljajo po statistično določeni glavni dejavnosti poslovnega subjekta od leta 2020 dalje.

Državljanstvo pomeni stalno pravno razmerje določene osebe do države, ki posamezniku priznava poseben pravni status. Delovno aktivne osebe, ki niso državljani Republike Slovenije, morajo imeti v Sloveniji prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, tujci iz držav zunaj EU morajo imeti delovno dovoljenje v Republiki Sloveniji.

Evropsko unijo (EU) sestavlja naslednjih 27 držav članic: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska.

Širitev EU:

- Bolgarija in Romunija sta se Evropski uniji pridružili 1. januarja 2007;
- Hrvaška je 28. članica postala 1. julija 2013;
- Združeno kraljestvo je uradno izstopilo iz EU 1. februarja 2020, vendar je do 31. decembra istega leta ostalo v enotnem trgu in carinski uniji EU.

Javni in zasebni sektor sta določena na podlagi Standardne klasifikacije institucionalnih sektorjev (SKIS).

Javni sektor po SKIS sestavljajo:

- sektor država (S.13);
- javne družbe: javne nefinančne družbe (S.11001), centralna banka (S.121), javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke (S.12201), javni skladi denarnega trga (MMF) (S.12301), javni investicijski skladi, razen MDS (S.12401), javni drugi finančni posredniki, razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (S.12501), javni izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.12601), javne lastne finančne ustanove

in posojilodajalci (S.12701), javne zavarovalne družbe (IC) (S.12801), javni pokojninski skladi (PF) (S.12901).

Sektor država po SKIS sestavljajo institucionalne enote, ki so pod javnim nadzorom in ki manj kot polovico svojih proizvodnih stroškov pokrivajo s tržnimi prodajami. To so enote, vključene v blagajne javnega financiranja: državni proračun, proračuni občin, ZPIZ in ZZZS; javni zavodi, javne agencije in javni skladi, če pokrivajo s tržnimi prodajami manj kot polovico svojih proizvodnih stroškov, ter nekatere druge enote.

Javne družbe so družbe, ki jih nadzorujejo enote sektorja država. Osnovno merilo za določanje nadzora je večinski lastniški delež; to pomeni, da je enota pod javnim nadzorom, če so njen večinski lastnik enote države ali enote pod javnim nadzorom. Druga merila za določanje nadzora so tudi nadzor odbora ali drugega upravljaljskega organa, nadzor nad imenovanjem in odpoklicem ključnega osebja, nadzor pododborov v družbi, možnost nakupa večinskega deleža, kontrola prevladujočega kupca, nadzor, povezan z zadolževanjem pri državi, ipd.

Zasebni sektor so vse druge institucionalne enote, ki ne spadajo v javni sektor.

Stopnja delovne aktivnosti je odstotni delež delovno aktivnega prebivalstva med delovno sposobnimi prebivalci (15–64 let).

Dosežena izobrazba je najvišja dosežena javno veljavna izobrazba, ki jo oseba praviloma pridobi z uspešnim končanjem javno veljavnega izobraževalnega oz. študijskega programa. Javno veljavno izobrazbo lahko oseba pridobi tudi po drugih poteh izobraževanja, med katere spada tudi uspešno opravljen mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit. Oseba dokazuje pridobitev izobrazbe z javno listino (spričevalom, diplomo ipd.). Doseženo izobrazbo razvrščamo po Klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS).

Poklic tvori niz del, katerih poglobitve naloge in dolžnosti so si zelo podobne. Delo je skupek nalog in dolžnosti, ki jih opravlja ena oseba. **Skupino poklicev** tvori poklic ali več poklicev, ki so si podobni po ravni znanja oz. po vrsti znanja, ki je potrebno za ustrezno opravljanje nalog in dolžnosti v poklicu. Od leta 2010 prikazujemo podatke o poklicu po Standardni klasifikaciji poklicev 2008 (SKP-08).

Starostni razredi se oblikujejo glede na dopolnjeno starost delovno aktivne osebe.

Referenčna točka za podatke o delovnih migracijah je zadnji dan v letu (31. 12.).

Delovni migrant je delovno aktivna oseba, katere delovno mesto ni v isti teritorialni enoti kot njeno prebivališče oz. katere delovno mesto in prebivališče sta v različnih teritorialnih enotah (občinah, upravnih enotah, statističnih regijah).

Indeks delovne migracije (IDM) je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v določeni teritorialni enoti **delovnega mesta** in številom delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v teritorialni enoti **prebivališča**, pomnoženo s 100.

Indeks delovne migracije je kazalnik, ki za posamezno teritorialno enoto (občino, upravno enoto, statistično regijo) povezuje število delovnih mest s številom delovno aktivnih prebivalcev (glede na prebivališče). Meri samo delovne migracije med posameznimi teritorialnimi enotami, ne upošteva pa vseh notranjih delovnih migracij v opazovani teritorialni enoti. Glede na vrednost tega kazalnika (IDM) se posamezne teritorialne enote delijo v naslednje kategorije:

Delovne občine (upravne enote, regije):	Indeks delovne migracije
izrazito delovne	116,0 ali več
zmerno delovne	96,0–115,9
Bivalne občine (upravne enote, regije):	
šibko bivalne	76,0–95,9
zmerno bivalne	56,0–75,9
pretežno bivalne	36,0–55,9
izrazito bivalne	35,9 ali manj

Do leta 2007 se je ta kazalnik imenoval **indeks dnevne migracije**, vendar je bil ta izraz zavajajoč, zato smo ga nadomestili z ustrežnejšim. Indeks namreč ne pove, kako pogosta je migracija na delovno mesto (dnevna, tedenska ali manj pogosta), ampak samo to, da zaposlena oseba odhaja na delo iz teritorialne enote, v kateri ima prijavljeno prebivališče, v drugo teritorialno enoto, v kateri ima delovno mesto.

Tujci dnevni migranti iz sosednjih držav so državljani Italije, Avstrije, Madžarske ali Hrvaške, ki so zaposleni na območju Slovenije, vendar tu nimajo prijavljenega niti začasnega niti stalnega prebivališča. V tem podatku niso prikazani vsi delovno aktivni tujci iz teh držav, ampak samo tisti, ki dnevno prihajajo na delo v Slovenijo, vendar v Sloveniji nimajo prijavljenega prebivališča.

Po **metodologiji Svetovne turistične organizacije (UNWTO)** se v turizmu uvrščajo delovno aktivne osebe v naslednjih dejavnostih (po Standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2008):

- Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov: I55.10;
- Druge nastanitvene storitve: I55.20, I55.30, I55.90;
- Strežba hrane in pijače: I56.10, I56.29, I56.30;
- Prevoz potnikov: H49.10, H49.31, H49.32, H49.39, H50.10, H50.30, H51.10, N77.11;
- Dejavnosti potovalnih agencij in druge z rezervacijami povezane dejavnosti: N79.11, N79.12, N79.90;
- Druge turistične dejavnosti: R90.01, R90.02, R90.03, R91.02, R91.04, N77.21, R92.001, R93.11, R93.19, R93.21, R93.29.

Po **metodologiji Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)** se v turizmu uvrščajo delovno aktivne osebe v naslednjih dejavnostih (SKD 2008):

- Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov: I55.10, I55.20, I55.30, I55.90, L68.10, L68.20, L68.31, L68.32;
- Strežba hrane in pijače: I56.10, I56.29, I56.30;
- Prevoz potnikov: H49.10, H49.32, H49.39, H50.10, H50.30, H51.10;
- Podporne storitve potniškega prometa: H52.21, H52.22, H52.23;
- Najem transportne opreme: N77.11, N77.12;
- Dejavnosti potovalnih agencij in druge z rezervacijami povezane dejavnosti: N79.11, N79.12, N79.90;
- Kulturne dejavnosti: R90.01, R90.02, R90.03, R90.04, R91.02, R91.03, R91.04;
- Športne in rekreacijske dejavnosti: N77.21, R92.00, R93.11, R93.13, R93.19, R93.21, R93.29.

Invalid je oseba, ki je pridobila status invalida po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI, Uradni list RS, št. 16/07, 87/11 in 98/14) ali po drugih predpisih, ali oseba, pri kateri so bile z odločbo pristojnega organa ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in ki ima zato bistveno manjše možnosti, da bi se zaposlila ali ohranila zaposlitev ali v zaposlitvi napredovala, kot če take okvare ali bolezni ne bi imela.

Invalidsko podjetje je gospodarska družba, ki je registrirana kot družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba ali komanditna delniška družba in katere zaposleni ali osebe na usposabljanju so najmanj v 40 % invalidi, in to v celotnem poslovnem letu. Gospodarska družba pridobi status invalidskega podjetja z odločbo, ki jo izda minister, pristojen za invalidsko varstvo, pred tem pa je treba pridobiti soglasje za to od Vlade Republike Slovenije.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Za prikazovanje podatkov po dejavnosti se od leta 2008 uporablja Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008). V mesečnih (stanje na zadnji dan v mesecu) in letnih objavah (letna povprečja) ter v objavi strukturnih podatkov (ti se objavijo enkrat letno, po stanju konec leta) so podatki prikazani na drugi in peti ravni SKD 2008.

Za prikazovanje podatkov po teritorialnih enotah se uporablja veljavna Standardna klasifikacija teritorialnih enot (NUTS in SKTE). Podatki so prikazani na ravni mestnih naselij, občin, upravnih enot, statističnih regij in kohezijskih regij.

Za prikazovanje podatkov o izobraževanju se uporablja veljaven Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja – KLASIUS. Podatki so prikazani na najvišji ravni KLASIUS.

Za prikazovanje podatkov o poklicih se uporablja veljavna Standardna klasifikacija poklicev 2008 (SKP-08). Poklicne skupine so prikazane na drugi in peti ravni SKP-08.

Več informacij o vseh klasifikacijah najdete na spletni strani <http://www.stat.si/StatWeb/Methods/Classifications>.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

OBDELAVA PODATKOV DRUGO

Podatke statistično urejamo s kombinacijo sistematskih popravkov in postopkov vstavljanja podatkov. Za vstavljanje podatkov uporabimo metodo logičnega vstavljanja, metodo notranjega darovalca in metodo uporabe zgodovinskih podatkov. Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#) in v metodološkem priročniku [Statistično urejanje podatkov](#).

7.3 INDEKSI

Indeks delovno aktivnega prebivalstva:

- Indeks (mesec / prejšnji mesec) je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev v tekočem mesecu glede na pretekli mesec.
- Indeks (mesec / isti mesec prejšnjega leta) je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev v tekočem mesecu glede na število delovno aktivnega prebivalstva v istem mesecu preteklega leta.
- Indeks (povprečje mesecev leta / povprečje istih mesecev prejšnjega leta) je razmerje med povprečnim številom delovno aktivnih prebivalcev tekočega leta glede na povprečje delovno aktivnega prebivalstva istih mesecev preteklega leta.

Indeks delovne migracije (IDM) je razmerje med številom delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v določeni teritorialni enoti delovnega mesta in številom aktivnih prebivalcev (brez kmetov) v teritorialni enoti prebivališča, pomnoženo s 100.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Metodološke razlike med registrskimi podatki in podatki iz raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo o delovno aktivnem prebivalstvu

Razlike med registrskimi podatki o delovno aktivnem prebivalstvu, tj. podatki, ki se prevzemajo iz Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), in podatki, pridobljenimi, v raziskovanju Aktivno in neaktivno

prebivalstvo (ANP) o delovno aktivnem prebivalstvu, tj. tistimi, ki se pridobijo z vprašalnikom ANP:

Delovno aktivne osebe	Registrski podatki (SRDAP)	Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP)
glede na vir:	vir je SRDAP	vir je ANP
glede na zajetje:	popolno zajetje	statistični vzorec
glede na obdobje opazovanja:	mesečno	četrtno
glede na referenčno obdobje:	na zadnji dan v mesecu	aktivnost anketirane osebe v tednu pred anketiranjem (od ponedeljka do nedelje)
glede na ciljno populacijo:	med delovno aktivno prebivalstvo se štejejo zaposlene osebe s pogodbo o zaposlitvi in samozaposlene osebe	med delovno aktivno prebivalstvo se štejejo tudi pomagajoči družinski člani in osebe, ki delajo po pogodbah o delu, avtorskih pogodbah ali za neposredno plačilo, s kratka osebe, ki so v zadnjem tednu (od ponedeljka do nedelje) pred anketiranjem opravile kakršno koli delo za plačilo (denarno ali neddenarno), dobiček ali družinsko blaginjo
glede na definicijo prebivalstva:	upoštevajo se vse osebe ne glede na definicijo prebivalstva, takoj ko se pojavijo na trgu dela v Sloveniji	v vzorčni okvir so vključene osebe, ki so po statistični definiciji prebivalstva prebivalci Slovenije; prebivalci Republike Slovenije so osebe s prijavljenim prebivališčem v Sloveniji, ki v Sloveniji prebivajo ali imajo namen prebivati eno leto ali več in niso začasno odsotne v tujini eno leto ali več. Državljanstvo osebe pri tem ni pomembno
glede na objavljanje podatkov:	mesečno: v okviru področij Trg dela, Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija	četrtno: v okviru področij Trg dela, Aktivno prebivalstvo (po raziskovanju Aktivno in

		neaktivno prebivalstvo)
glede stopnje delovne aktivnosti:	upoštevajo se delovno sposobni prebivalci v starostni skupini 15–64 let	upoštevajo se delovno sposobni prebivalci v starostni skupini 15 let ali več (tj. 15–64 let in 65 let ali več)

Starost je izražena v dopoljenih letih starosti.

Časovna točka opazovanja je zadnji dan v mesecu. Letno povprečje je dvanajstina vsote vseh dvanajstih mesecev posameznega opazovanega leta.

Podatek, ki je statistično zaščiteno zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »z«.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: Delo in brezposelnost – Zaposleni, samozaposleni in brezposelni – [Delovno aktivno prebivalstvo po registrskih virih](#). Objavljajo se absolutni podatki in indeksi.
- Podatkovna baza SiStat: Delo in brezposelnost – Zaposleni, samozaposleni in brezposelni – [Delovno aktivno prebivalstvo - izbrani kazalniki](#).
- Podatkovna baza SiStat: Delo in brezposelnost – Zaposleni, samozaposleni in brezposelni – [Delovno aktivno prebivalstvo po registrskih virih, strukturni podatki](#).
- Podatkovna baza SiStat: Delo in brezposelnost – [Delovne migracije](#). Objavljajo se originalni podatki, in sicer kot absolutne vrednosti in kot deleži, po stanju na 31. 12. Podatki o delovnih migracijah se prikazujejo po spolu, po standardni klasifikaciji teritorialnih enot NUTS (občine, upravne enote, statistične regije, kohezijski regiji). Podatki so objavljeni na stanje 31. 12.
- STAGE.

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Objavljamo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Do preloma v časovni vrsti podatkov je prišlo pri podatkih o doseženi izobrazbi za leto 2009, in sicer zaradi vzpostavitve podatkovne baze SRDAP v novem

programskem okolju. Hkrati je bila spremenjena tudi metodologija vodenja podatka o izobrazbi delovno aktivnih oseb v tej bazi. Omenjeni poseg je na vrednost podatkov o strukturi delovno aktivnega prebivalstva (brez kmetov) po doseženi izobrazbi vplival tako, da se je delež delovno aktivnih oseb (brez kmetov) s srednješolsko izobrazbo za približno 2 odstotni točki povečal, delež delovno aktivnih oseb (brez kmetov) z osnovnošolsko izobrazbo ali manj pa za približno 2 odstotni točki zmanjšal.

Za prikazovanje podatkov po dejavnosti, ki se nanašajo na obdobje od leta 2008 do vključno leta 2019 (podatki o dejavnosti poslovnih subjektov so se prevzemali iz PRS), se uporablja Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008), podatki za obdobje od 2000 do 2007, ki so bili izračunani in prikazani po prejšnji različici omenjene klasifikacije, tj. po SKD 2002, pa so bili preračunani še po novi različici, SKD 2008, in so tako vsi omenjeni podatki primerljivi.

Podatki o zaposlenih in samozaposlenih osebah (razen o kmetih) se od leta 2005 v celoti prevzemajo iz SRDAP. Pred tem letom je bilo vir podatkov o osebah, zaposlenih pri pravnih osebah, za prikaz v mesečnih objavah Mesečno poročilo o plačah in zaposlenih osebah v podjetjih, družbah in organizacijah (ZAP/M). V matrikah SiStat je ne glede na to tudi za časovne vrste pred letom 2005 vir SRDAP.

Do vključno leta 2001 smo za izračun deležev kmetov v posameznih teritorialnih enotah uporabljali podatke iz popisa prebivalstva 1991. Od leta 2002 do 2020 so se za ugotavljanje porazdelitve kmetov po občinah in statističnih regijah uporabljali podatki iz popisov kmetijstva 2000 ali 2010. Drugi podatki o kmetih (starost, dejavnost ipd.) pa so se pridobili iz SRDAP. Za prikaz strukturnih podatkov delovno aktivnega prebivalstva so se kmetom, vpisanim v SRDAP, določile ustrezne uteži glede na porazdelitev po občinah.

Pred letom 2020 so bili osnova za napoved števila kmetov podatki, pridobljeni v raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP). To raziskovanje je v skladu z navodili Mednarodne organizacije dela in Eurostata, zato so njegovi rezultati mednarodno primerljivi. ANP je rotirajoče panelno raziskovanje, ki se izvaja nepretrgoma skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano tri zaporedna četrletja, nato pa po četrletju premora še dve zaporedni četrletji (skupaj torej petkrat).

Pred letom 2005 je bilo vir podatkov o zaposlenih osebah pri pravnih osebah v mesečnih objavah Mesečno poročilo o plačah in zaposlenih osebah v podjetjih, družbah in organizacijah (ZAP/M). Do vključno leta 2001 smo za izračun deležev kmetov v posameznih teritorialnih enotah uporabljali podatke iz popisa prebivalstva 1991. Več o tem lahko preberete v razdelku Revidiranje podatkov.

Podatki o poklicu za leta do 2010 so prikazani skladno s Standardno klasifikacijo poklicev (SKP-V2).

Podatkov o številu in stopnjah registriranih brezposelnih oseb od januarja 2017 ne objavljamo več. Ti podatki so namreč dostopni na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje. Pojasnila o že objavljenih podatkih o številu in stopnjah registriranih brezposelnih oseb so na voljo v metodoloških pojasnilih [Aktivno prebivalstvo, Slovenija](#).

V objavljeni časovni vrsti podatkov o **delovnih migracijah**, ki se nanašajo na čas od leta 2000 dalje, ni bilo večjih sprememb, razen v letu 2009, ko smo poleg stalnega prebivališča začeli upoštevati tudi začasno prebivališče za celotno populacijo. Pri izkazovanju podatkov za leta do vključno 2008 je bilo za državljane RS upoštevano samo stalno prebivališče, za tujce pa začasno. Če ima delovno aktivna oseba prijavljeno začasno prebivališče, se upošteva najprej začasno in šele nato stalno prebivališče. Ta metodološka sprememba je delno vplivala na vrednost izkazanih podatkov za leto 2009. Ob koncu leta 2009 je imelo prijavljeno samo začasno ali obe prebivališči (začasno in stalno) 8,6 % (ali nekaj manj kot 70.000) delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov).

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

Obrazec M:

- Prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (M-1);
- Sprememba podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (M-3);
- Odjava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (M-2).